

Rozuměj mi!

Tady se nabízí jediná otázka: JAK takoví majitelé svým psům něco vysvětlují? Zkoušejí to snad verbálně, prostřednictvím slov, tak, jak jsou zvyklí komunikovat s lidmi? A potom se opravdu upřímně diví, že pes nerozumí lidské řeči? Vycházejí snad tyto paničky a páníčkové z předpokladu, že každý pes přece musí rozumět česky, protože se koneckonců v Čechách narodil a žije zde celý svůj život?

Evidentně zde prostě a jednoduše přehlížejí skutečnost, že pes není lidským tvorem, nýbrž psem, tedy zcela jiným živočišným druhem, který má své vlastní způsoby komunikace. Nebo jste snad už

někdy zahlédli dva nebo tři psy, kteří by spolu klábosili česky? Ale dost nadsázky.

ZODPOVĚDNOST

Lidé, kteří chtějí se svými psy žít v pevném, přiměřeném vztahu, jsou sami zodpovědní za to, jak bude tento vztah mezi nimi a jejich psem vypadat. Pokud tuto zodpovědnost nepřevzou, nebo jen omezeně, není možné svalovat vinu za nežádoucí druh vazby na psa. Jaký z toho vyplývá závěr? Pouze a jediné člověk je zodpovědný za formu vztahu mezi ním a jeho psem! Právě tady pro mnoho majitelů začíná začarovaný kruh, který je nutí, aniž by si toho všimli, pohybovat se kolem dokola. Postaví se před svého psa,

My lidé býváme se vším rychle hotoví. Když něco nefunguje nebo si pes zdánlivě dělá, co chce, a ne co má, nejeden majitel se vyjádří v tom smyslu, že ten jeho pes je opravdu hloupý, protože prostě vůbec nechápe, jak se má chovat, a nerozumí mu, i když mu to všechno opakovaně vysvětluje.

skloní se k němu a zahájí jednostrannou zábavu přibližně takového obsahu: „Billy, cožpak ti panička právě neřekla, že si máš sednout? Tak si, prosím tě, sedni, jinak by ti panička musela vyhubovat. Řekla jsem, že si máš tady sednout, ne, nemáš vrtět ocasem, jasně jsem řekla, že si máš sednout. Pojď sem, buď hodný pejsek, pěkně se posaď a pak dostaneš

pamlsek za odměnu, ne, takhle nejste hodný pes.“ Z takovéto konverzace si pes odnese přibližně tolik, jako kdyby se někdo postavil před vás s pustil: „Wwaber huli fari jkon belinr gojr gjdhf mu djzk bla vla...“ Případně pes zčásti porozuměl výše podtrženým signálním slovům, jichž by vlastně měl uposlechnout. Ale jak je má proměnit v činy? No řekněte sami, zkuste si to: sednout, tady, pojď, sem, hodný, pamlsek...! Zkuste se vcítit do svého psa a promítněte si v duchu, jaká slova při jeho výchově vlastně používáte.

A kolik z nich za den použijete, aniž byste trvali na tom, aby je pes vykonal. Někdy jich bývají tucty. A teď si poctivě odpovězte na otázku, kdo správně neprovádí cvičení: vy, nebo váš pes?

PŘEZKOUŠENÍ

Vždycky je výhodné nejprve přezkoušet, zda se pes skutečně mohl správně naučit, co má dělat, když mu dáte příslušný signál, například řeknete „Sedni!“ Skutečně ví, co „sedni“ znamená? Je „sedni“ opravdu vždycky „sedni“ a ne třeba „posad se přece“ nebo „pěkně si sedni“ či „sedneš si už konečně“? Ještě důležitější je, zda ve chvíli, kdy signál použijete, zaujímáte vždy stejné držení těla. Nebo jednou stojíte vzpřímeně, jindy si před psem kleknete a jindy se k němu zase sehnete? Nikdy nezapomínejte na to, že pes si často více všimá řeči vašeho těla než toho,

co mu říkáte. Verbální komunikace pro něj není nejdůležitější. Svému psu tedy při učení signálních slov (jimiž by pro určitý cvik nebo jednání mělo být vždy jedno a totéž slovo) velmi pomůžete, když s oním slovem bude korespondovat vždy stejná řeč těla. Zkuste si nejprve nacvičit bez svého psa, jaký signál řeči těla byste měli použít ke kterému signálnímu slovu. Zároveň vytvářejte jednotlivé pojmy pro určité typy požadovaného jednání. Buďte si vědomi toho, že když chcete psa poslat na místo, řekneme mu vždy „místo“, a nikoli „jdi pěkně na místočko“, nebo „buď hodný a lehn si“, případně „tak co jsem ti řekl/a, máš si okamžitě lehnout“.

KDO KÝM HÝBE?

Dalším rozhodujícím hlediskem ve vztahu člověka a psa je otázka „Kdo kým hýbe?“. Zní to jednoznačně, ale většinou to tak jednoznačné není. Dovolte, abychom vám problematiku naznačili za pomoci příkladu: Pan Novák, dobromyslný pán, psu zadá signál „Sedni!“ (kterému se spolehlivě naučil), načež si Ben, statný pes německého ovčáka, lehne. Pan Novák uzná, že i to byl od psa pěkný výkon, koneckonců účel je splněn, takže řekne: no dobře, jen si lež, a podá Benovi pamlsek. Pan Novák si situaci vykládá tak, že Ben sice slyšel a rozuměl, že si má sednout, ale ležení je pro něj pohodlnější. Pro Bena to však mohlo znamenat při-

bližně tolik: jak to sedni, nebudu přece dělat přesně, co mi řekneš, ale pamlsek bych chtěl, tak zkusím udělat něco, abych ho dostal, ale schválně zkusím něco jiného, než jsi mi poručil.

V tomto případě to tedy vypadá tak, že spíše Ben, nikoli jeho pán si prosadil svou. Zatímco Ben svůj pamlsek má, pan Novák se kýženého usednutí nedočkal. Takže odpověď na otázku „kdo kým hýbe“ není tak jednoznačná, jak se zpočátku zdálo. A tak je tomu i v mnoha dalších případech. Vzpomeňte si třeba, jak to vypadá, když se psem na vodítku vyrazíte na procházku. Jak často se zastavíte, když si váš pejssek chce něco očichat. Nebo jak často děláte svému psu vrátného. Pes se postaví před dveře na zahradu, my okamžitě vyskočíme z křesla, otevřeme mu a hle: nic se neděje. Psu se vlastně vůbec nechce na záchod, jen si chtěl trochu začmúchat po zahradě. A za chvíli se dožaduje vstupu zpátky. A tak to může trvat třeba celý den. Řeknete teď: „no dobře, ale co když se mu skutečně někdy chce...?“ Doufám, že se řeč svého psa a jeho výrazové chování naučíte znát tak dobře, že přesně rozpoznáte, zda se mu skutečně chce čurat, nebo chce jen trochu čichat...

Nedá se nic dělat, ale je to tak: ten, který tím druhým častěji hýbe, je zároveň tím, který vede, pro druhého zůstane jen role vedeného.

*Perditta Lübke-Scheuermanová,
Pří akademie Darmstad*

10 tipů pro spokojené soužití člověka a psa

1. Od začátku se snažte svému psu dávat najevo, které jeho chování je žádoucí a které ne. Chvalte ho, pokud se chová požadovaným způsobem.

2. Objasněte svému psu význam jednotlivých signálních slov, která mají spustit žádoucí jednání. Pro stejné jednání používejte vždy stejné slovo. Význam akustického signálu ještě zdůrazněte použitím řeči těla (optické znamení).

3. Signální slovo řekněte vždy jen jednou, jakmile se ho pes spolehlivě naučí, a pochvalte svého psa

víc, když požadované provede rychle.

4. Snažte se, abyste z větší části vy hýbali svým psem. Neustupujte jeho výzvám, nýbrž naopak požadujte jisté jednání od něj a vždy odměňte korektní provedení.

5. Udělejte se pro svého psa zajímavými. To nebude problém, pokud budete udržovat distanc: pes se pro vás nesmí stát středobodem života, váš život se přece netočí jen kolem něho. Postarejte se o to, aby se pes nestal vašim stínem, a zařídte ve svém domě zónu, které pro psa budou tabu, kam on nesmí vstoupit, zatímco vy ano.

6. Postarejte se o pravidelné přiměřené vytížení svého psa. Nabídněte mu apertovací hry, hledací hry a jiné pro něj zajímavé věci. Snažte se všední dny svého psa obměňovat. Chodte různými cestami a vybírejte si místa s malými, středními a velkými rušivými podněty.

7. Někdy před psem „rozsviďte červené světlo“, dejte mu najevo jasné NE. Jsou věci, které se nesmějí dělat, a pes by jich měl okamžitě nechat, jakmile se toto „červené světlo“ rozsvítí. Je celkem jedno, zda příslušný povel bude oblíbené „Fuj!“ nebo úplně jiný. A na druhé straně: nepřehánějte to.

Představte si, jak by bylo vám, kdyby váš život sestával z větší části z „červených světel“.

8. Nebojte se se svým psem si zařadit, když se mu něco výjimečně dobře povede, vyzvěte ho k rozpustilé hře. Ovšem vyhýbejte se destruktivním hrám.

9. Všimějte si své vlastní nálady, ta se totiž v poměru 1:1 často přenáší na psa.

10. Postarejte se o to, abyste vy sami vedli spokojený život, jen v takovém případě můžete tuto náladu přenést i na svého psa.